

**UCHWAŁA NR XXI/419/2020
RADY MIASTA GLIWICE**

z dnia 26 listopada 2020 r.

w sprawie przyjęcia „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Gliwice na lata 2021-2025”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2050), na wniosek Prezydenta Miasta

**Rada Miasta Gliwice
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjąć „Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Gliwice na lata 2021-2025” w brzmieniu według załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Gliwice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

Przewodniczący Rady Miasta
Gliwice

Marek Pszonak

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Gliwice na lata 2021-2025

Wprowadzenie

Narkomania, zarówno w Polsce jak i na świecie, jest poważnym problemem społecznym oraz dużym ryzykiem dla zdrowia psychicznego i fizycznego. Wiąże się z problemami społecznymi takimi jak: ubóstwo, bezrobocie, prostytucja i bezdomność. Narkomania generuje również zachowania kryminogenne. Zjawisko to jest jednym z poważniejszych zagrożeń dla dzieci i młodzieży, a dokonujące się zmiany społeczno-ekonomiczne sprzyjają rozpowszechnianiu się mody na używanie środków psychoaktywnych. Dodatkowym zagrożeniem dla młodzieży w ostatnich latach stało się pojawienie się na rynku tzw. dopalaczy, których skład chemiczny nie jest znany.

Problem ten staje się współcześnie coraz bardziej dostrzegalny w szkołach, klubach czy innych ogólnodostępnych miejscach, gdzie w sposób anonimowy można łatwo sprzedać czy zażyć narkotyki lub dopalacze.

Zażywanie środków psychoaktywnych jest silnie związane z relacjami rodzinnymi, z wykluczeniem ze środowiska rówieśników lub ze zjawiskiem przemocy, dlatego najbardziej efektywnym sposobem zwalczania i zapobiegania narkomanii są działania kompleksowe.

Zjawisko narkomanii w Polsce pojawiło się na przełomie lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych. Liczba osób popadających w uzależnienie oraz rodzaj środków psychoaktywnych stale się zmienia. Tak jak zmieniają się substancje uzależniające, tak i zmieniają się modele ich zażywania. Niezależnie od zażywanych środków wszystkie te substancje uważa się za niezwykle groźne, wykluczające możliwość kontrolowanego ich używania, prowadzące do uzależnienia, poważnych negatywnych konsekwencji zdrowotnych, destrukcji zdolności jednostki do normalnego funkcjonowania w społeczeństwie, a często nawet do śmierci.

Jednym z podstawowych źródeł danych o skali używania substancji psychoaktywnych są reprezentatywne ogólnopolskie badania w populacji generalnej. Wyniki tych badań zostały przedstawione w Raporcie o stanie narkomanii w Polsce w 2019 r., przygotowanym przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Wyniki badań przeprowadzonych w populacji generalnej potwierdzają, że zażywanie narkotyków jest o wiele mniej rozpowszechnione od picia napojów alkoholowych, jednakże skala zjawiska używania narkotyków i dopalaczy stale wzrasta.

W roku 2019 w Gliwicach odbyło się 550 spotkań dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem oraz 111 spotkań dla osób współuzależnionych. Ponadto Miasto Gliwice zlecało realizację programów redukujących szkody zdrowotne w dziedzinie zdrowia psychicznego powstałe na skutek zażywania narkotyków i dopalaczy, w których udział wzięło 88 osób. Na zlecenie miasta prowadzony był hostel readaptacyjny oraz mieszkania readaptacyjne dla osób po zakończonych programach terapeutycznych w ośrodkach zamkniętych. Beneficjentom programów zapewniono opiekę poprzez kontynuację terapii indywidualnej i monitorowanie realizowanego przez pacjentów osobistego programu społecznej readaptacji.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach objął pomocą pracownika socjalnego 59 rodzin z Gliwic. Łącznie wsparcia udzielono 197 osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Podstawy prawne programu:

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Gliwice na lata 2021-2025 jest opracowany zgodnie z:

- 1) ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;

- 2) rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii;
- 3) Narodowym Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego;
- 4) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gliwice na lata 2016 – 2025.

Beneficjenci programu:

- dzieci, młodzież i osoby dorosłe z grup ryzyka,
- osoby uzależnione i współuzależnione od narkotyków i dopalaczy,
- rodziny z problemem narkotykowym,
- wybrane grupy społeczne (np. kierowcy),
- pracownicy podmiotów działających na terenie miasta Gliwice, zajmujący się zawodowo przeciwdziałaniem narkomanii (np. kuratorzy zawodowi, policjanci, pracownicy socjalni, terapeuci),
- nauczyciele, pedagodzy, psychologowie szkolni.

Realizatorzy programu:

- Urząd Miejski w Gliwicach, w szczególności: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Wydział Edukacji;
- Jednostki organizacyjne miasta, w szczególności Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny, Miejski Zarząd Usług Komunalnych, placówki oświatowe;
- Komenda Miejska Policji;
- Straż Miejska;
- Sąd Rejonowy;
- Prokuratura Rejonowa;
- podmioty lecznicze;
- organizacje pozarządowe działające na rzecz mieszkańców Gliwic;
- inne podmioty działające w zakresie przeciwdziałania narkomanii.

Zasady finansowania programu:

Finansowanie Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii odbywa się w ramach zadań własnych gminy z opłat pobieranych za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Dokumentem prawnym tworzącym podstawy do prowadzenia i finansowania działań związanych z profilaktyką narkotykową jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Kierunki programu przeciwdziałania problemom narkomanii na terenie miasta Gliwice:

- 1) Zwiększenie świadomości mieszkańców miasta Gliwice o szkodliwości i konsekwencjach używania środków odurzających i psychoaktywnych.
- 2) Zwiększenie świadomości grup społecznych i zawodowych w zakresie rozpoznawania pierwszych symptomów uzależnienia.
- 3) Zwiększenie ilości ofert pomocy i wsparcia dla osób zagrożonych uzależnieniem i ich rodzin.
- 4) Ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania środków odurzających i psychoaktywnych.
- 5) Promowanie zdrowego stylu życia.
- 6) Ścisła współpraca z podmiotami działającymi w obszarze przeciwdziałania narkomanii.
- 7) Monitorowanie problemów narkotykowych na terenie Gliwic.

Cel strategiczny, cele operacyjne, przedsięwzięcia programu i mierniki

Cel strategiczny

Ograniczenie rozmiaru szkód związanych z nadużywaniem substancji psychoaktywnych oraz działania zapobiegawcze i prewencyjne w celu zmniejszenia skutków negatywnych zjawisk społecznych

Cel operacyjny 1

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem

Przedsięwzięcia:

- 1) Pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych.
- 2) Pomoc readaptacyjna dla osób uzależnionych poprzez prowadzenie mieszkań/hosteli readaptacyjnych.

Mierniki:

- liczba osób biorących udział w programach terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób zagrożonych uzależnieniem oraz osób uzależnionych,
- liczba prowadzonych mieszkań/hosteli readaptacyjnych dla osób uzależnionych.

Cel operacyjny 2

Udzielanie pomocy psychospołecznej rodzinom, w których występują problemy narkomanii

Przedsięwzięcia:

- 1) Udzielanie konsultacji i porad indywidualnych członkom rodzin osób uzależnionych.
- 2) Wsparcie dla rodzin dotkniętych problemem narkomanii.

Mierniki:

- liczba udzielonych konsultacji i porad indywidualnych,
- liczba rodzin objętych wsparciem.

Cel operacyjny 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów oraz pozalekcyjnych programów opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych

Przedsięwzięcia:

- 1) Programy profilaktyczne dotyczące substancji psychoaktywnych w środowisku młodzieży szkolnej.
- 2) Spotkania informacyjno - edukacyjne dla rodziców i opiekunów dotyczące zagrożeń związanych z używaniem przez młodzież substancji psychoaktywnych.
- 3) Organizacja szkoleń i konferencji dla różnych grup zawodowych i społecznych.
- 4) Promowanie więzi rodzinnych i pozytywnych postaw wśród młodzieży.
- 5) Realizacja streetworkingu jako formy pracy z osobami eksperymentującymi lub uzależnionymi od narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych.

Mierniki:

- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży szkolnej,
- liczba rodziców i opiekunów uczestniczących w spotkaniach informacyjno-edukacyjnych, dotyczących zagrożeń związanych z używaniem przez młodzież substancji psychoaktywnych.

Cel operacyjny 4

Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii

Przedsięwzięcia:

- 1) Wspieranie działań podejmowanych przez organizacje pozarządowe, instytucje i osoby fizyczne zajmujące się problemem narkomanii.
- 2) Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w dziedzinie przeciwdziałania narkomanii.
- 3) Upowszechnianie informacji na temat placówek, instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin.

Miernik:

- liczba podmiotów, które otrzymały wsparcie na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii.

Cel operacyjny 5

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie tych osób ze środowiskiem lokalnym z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontaktu socjalnego

Przedsięwzięcia:

- 1) Udzielanie wsparcia finansowego i materialnego osobom uzależnionym, dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz ich rodzinom.
- 2) Prowadzenie pracy socjalnej na rzecz rozwiązywania problemu uzależnienia od narkotyków.
- 3) Wsparcie adaptacji społecznej osób uzależnionych utrzymujących abstynencję.

Mierniki:

- liczba osób, którym zostało udzielone wsparcie,
- liczba rodzin korzystających z pomocy pracowników socjalnych.

Oczekiwane efekty realizacji programu

- zwiększenie dostępności programów i projektów realizowanych przez podmioty zajmujące się przeciwdziałaniem narkomanii;
- poszerzenie współpracy wszystkich partnerów działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii;
- minimalizacja zjawiska wykluczenia społecznego i marginalizacji.

Postanowienia końcowe

Sprawozdanie z realizacji programu będzie umieszczane w Biuletynie Informacji Publicznej.

Nadzór nad realizacją i wykonaniem programu sprawuje Naczelnik Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Gliwicach.